

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет іноземних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор,
проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

проф. О.Д. Бойко

“ 26 листопада 2021 року”

ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ЗА ОСВІТНІМ РІВНЕМ «БАКАЛАВР»

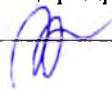
Спеціальність: 035 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно),
перша- англійська

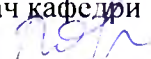
Ніжин 2021

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену за освітнім рівнем «бакалавр», спеціальність 035 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов: кафедри німецької мови; кафедри прикладної лінгвістики.

Протокол № 10 від “ 26 ” лютого 2021 року
Завідувач кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов
 (Таран О.М.)

Протокол № 9 від “ 10 ” лютого 2021 року
Завідувач кафедри німецької мови
 (Блажко М.І.)

Протокол № 8 від “ 09 ” лютого 2021 року
Завідувач кафедри прикладної лінгвістики
 (Ларіна Т.В.)

Схвалено методичною комісією факультету іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя за спеціальністю 035 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська.

Протокол № “ 5 ” 26.02 2021 року

Голова (Тезікова С.В.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Вимоги до студентів

Комплексний кваліфікаційний екзамен передбачає перевірку та оцінку сформованості у студентів предметно-фахової компетентності, яка базується на комунікативній, лінгвістичній, методичній, соціокультурній, дослідницькій, психолого-педагогічній компетенціях. Випускники повинні продемонструвати готовність до виконання таких виробничих функцій: навчальна, гностична, виховна, розвивальна, планувальна, організаційна, контролююча, діагностична.

Екзаменаційні завдання спрямовані на визначення:

- рівня володіння іноземною мовою та її теоретичною базою, а також нормами побудови тексту і контексту;
- обізнаності про актуальні проблеми теорії мови та підходи до аналізу лінгвістичних явищ;
- здатності встановлювати взаємозв'язки між мовними та мовленнєвими одиницями під час аналізу конкретного текстового матеріалу;
- рівня володіння способами формулювання думок іноземною мовою, способами реалізації мовної норми в різних видах мовленнєвої діяльності;
- здатності студентів застосовувати знання теорії перекладу при виконанні перекладу, оскільки саме вони є основою майбутньої професійної діяльності студентів;
- рівня сформованості професійно-методичних вмінь: конструктивно-планувальних, лінгвометодичних, організаційних, дослідницьких, педагогічних.

2. Структура комплексного кваліфікаційного екзамену

№ п.п.	Зміст компоненту	Оцінювання	Примітки
Предметно-фаховий блок (мовний компонент)			
1.	Робота з текстом	40 балів	
2.	Письмова частина (есе)	10 балів	Пишеться до екзамену
Предметно-фаховий блок (перекладацький компонент)			
3.	Адекватний письмовий переклад автентичного публіцистичного тексту з англійської мови українською мовою	15 балів	Завдання виконується до проведення екзамену
4.	Анотаційний письмовий переклад автентичного публіцистичного тексту з української мови англійською мовою	10 балів	
Предметно-фаховий блок (методичний компонент)			
5.	Захист кваліфікаційного дослідження з методики викладання іноземних мов	25 балів	Завдання відкриті, можна готувати протягом року

Предметно-фаховий блок: (лінгвістичний компонент).

Складанню комплексного кваліфікаційного екзамену передуює написання есе (10 балів), оцінка за яке враховується при загальному оцінюванні.

Тема письмової роботи та тексти для аналізу обираються з урахуванням програмної тематики з Практики усного та писемного мовлення (1-4 курси).

Усна частина відповіді: робота з текстом.

Завдання, що пропонуються:

1) Обрати абзац для виразного читання (не менше 5 речень), обґрунтувавши вибір іноземною мовою. Прочитати вголос і зробити літературний переклад (4 хв.) -10 балів (читання – 5, переклад – 5)

2) Презентувати детальний переказ тексту (4 хв) – 15 балів

Писемна частина відповіді (екзаменатор перевіряє завдання під час відповіді студента на інші питання білету – додаткові запитання по писемним завданням (2 хв.) можливі після відповіді на всі запитання білету).

Завдання, що пропонуються:

3) Виписати і пояснити англійською мовою чотири історичні, граматичні, лексичні або стилістичні явища, що можуть ускладнювати розуміння тексту – 10 балів (по 2,5 балів за кожне явище) / Для заочного відділення – лексикологічний аналіз – 10 балів.

4) написати 5 запитань щодо найбільш важливих віх тексту – 5 балів.

Предметно-фаховий блок: (перекладацький компонент).

Перекладацький компонент комплексного кваліфікаційного екзамену складається з двох завдань, під час виконання яких студенти повинні продемонструвати такі вміння:
-здійснювати письмовий переклад публіцистичних текстів з англійської мови українською та навпаки;
-застосовувати здобуті навички лексичних та граматичних трансформацій;
-користуватись двомовними, тлумачними, термінологічними та фразеологічними словниками.

Предметно-фахова підготовка: (методичний компонент).

Підсумкове оцінювання має на меті з'ясувати, наскільки успішно студент засвоїв усю програму навчальної дисципліни відповідно до Профілю вчителя англійської мови кваліфікаційної категорії «молодий спеціаліст».

Кваліфікаційне дослідження передбачає демонстрацію здатності студента поєднувати теоретичні знання з власною практикою навчання англійської мови у школі (педагогічна практика (виробнича)). Студент виконує кваліфікаційне завдання рідною мовою та подає його до захисту в кінці 8-го семестру. Оцінювання дослідження здійснюється за визначеними критеріями у межах 25 балів.

Зміст комплексного кваліфікаційного екзамену

2.1 Зміст лінгвістичної підготовки

2.1.1 Тематика текстів та есе (на основі тем, які вивчалися у попередні чотири роки)

1. У пошуках пригод. Роль ризику у житті людини. Переваги й недоліки способу життя, що пов'язаний з ризиком. Попередження нещасних випадків.

2. Кіно у нашому житті. Історія кіно. Відомі режисери та актори. Культові фільми. Дитяче кіно. Вплив кіно та телебачення на людину.
3. Від школи до університету. Система середньої освіти в Англії та Уельсі. Типи шкіл. Проблеми сучасної школи. Освіта обдарованих дітей. Система середньої та вищої освіти в Україні.
4. Характер і особистість. Характер і поведінка. Фактори, що впливають на поведінку людини. Особистість і технічна революція. Роль гумору в нашому житті. Особливості національного характеру.
5. Мистецтво. Напрямки мистецтва. Англійська школа живопису. Критерії оцінки творів мистецтва. Пабло Пікассо та його «Герніка». Улюблений художник/картина. Представники поп-арту. Українське образотворче мистецтво.
6. Світ навколо нас. Дикий світ та навколишнє середовище. Проблеми довкілля та її вирішення. Промисловість та сільське господарство. Всесвітній рух за чисте довкілля. Охорона тварин.
7. Спосіб життя. Подружнє життя. Життя емігрантів. Розпорядок дня.
8. Прибутки та витрати. Особисті фінанси. За все треба платити в житті. Як заощаджувати й інвестувати гроші. Якими способами можна переконати покупця придбати певну річ.
9. Комунікація. Різні види комунікації, передачі та одержання інформації. Преса у Великій Британії та в Україні. Занепад британської газетної імперії. Телебачення, його роль у суспільному житті.
10. Покарання й помста. Правосуддя. Суди у Великій Британії та в Україні. Злочин і покарання. Як уберегтись від злочинців.
11. Репутація людини. Складові частини репутації людини. Відомі люди.
12. Інші світи. Незвичайні та незрозумілі явища. Уфологія. Наука й шарлатанство. Контакти з іншими світами.
13. Почуття та ставлення до людей. Емоційне ставлення до різних подій. Корисність та деструктивність деяких почуттів. Емоційна різниця між чоловіком та жінкою. Наполегливість і послідовність.
14. Докори сумління. Моральність та аморальність деяких вчинків. Нечесні люди та наше ставлення до них. Шахраї у світовій історії. Обман у сфері побутових послуг. Право людини на особисте життя й збереження професійної таємниці.
15. Технічні досягнення й етичні проблеми. Новітні досягнення у сфері телекомунікацій та наше ставлення до них. Етичний аспект використання мобільних телефонів. Розвиток робототехніки. Непередбачувані наслідки генної інженерії.
16. Мови й нації.

2.1.2 Теоретичні питання

1. Дисиміляція звуків в англійській мові: її види. Види акомодатії англійських голосних та приголосних звуків.
2. Інтонція та її роль у мовленні. Проблема визначення інтонації, її компонентів та функцій. Позначення інтонації у писемному мовленні. Функції інтонації. Інтонція й просодія. Висотний компонент інтонації. Елементи структури інтонації.
3. Наголос в англійській мові. Поняття словесного наголосу. Його види. Характеристика англійського словесного наголосу. Фактори, що визначають місце й ступінь наголосу: рецесивна, ритмічна та ретентивна тенденції. Конструктивна, дистинктивна та рекогнитивна функції словесного наголосу.
4. Відмінності в артикуляції голосних та приголосних у британському та американському варіантах англійської мови.
5. Закон Гріма. Співвідношення германського та індоєвропейського консонантизму. Фонетична та фонологічна сутність цього закону. Інтерпретації закону Гріма.

6. Великий зсув голосних. Великий зсув голосних як прояв нової кореляції голосних у системі англійської мови. Поступовий характер фонетичних змін довгих монофтонгів та проблема датування "зсуву". Фонетична сутність "зсуву". Спроби фонологічного пояснення "зсуву".
7. Розвиток правопису в історії англійської мови. Загальна характеристика орфографії середнього англійського періоду. Норманські переписувачі та введення нових принципів письма. Широке використання диграфів для позначення голосних і приголосних фонем. Сутність латинізації правопису.
8. Морфемна структура слова. Типи морфем. Синтетичні та аналітичні форми.
9. Критерії класифікації слів на частини мови. Іменник. Проблема категорії відмінка. Історія категорії відмінка.
10. Категорія числа в історії англійської мови. Причини існування винятків в утворенні числа. Причини спрощення іменних категорій.
11. Прикметник. Категорія ступенів порівняння. Субстантивація прикметників та ад'єктивація іменників у сучасній англійській мові.

2.2. Зміст перекладацької підготовки

Завдання, що пропонуються на виконання:

1. Адекватний письмовий переклад автентичного публіцистичного тексту з англійської мови українською мовою. Обсяг тексту — 1800-2100 друкованих знаків.

Час виконання — 60 хв.

2. Анотаційний письмовий переклад автентичного публіцистичного тексту з української мови англійською мовою. Обсяг тексту — 3-4 речення.

Час виконання - 30 хв.

Перше завдання комплексного кваліфікаційного екзамену студенти виконують заздалегідь до проведення державного екзамену у спеціально встановлений день в аудиторії університету та здають виконане завдання на перевірку державною екзаменаційною комісією, яка повідомляє результати виконання цього завдання в день проведення кваліфікаційного екзамену.

2.3.1. Зміст методичної підготовки

1. Теоретичні основи методики викладання іноземних мов (ІМ) у загальноосвітніх навчальних закладах. Мета навчання іноземних мов у середній школі: підхід до визначення мети навчання ІМ як оволодіння культурою в чотирьох аспектах: навчальному, пізнавальному, виховному, розвиваючому.

2. Базові методичні категорії: принцип, метод, методична система, методичний прийом.

3. Засоби навчання іноземних мов у середній школі.

4. Характеристика програми з іноземної мови для школи: структура програми, вимоги програми за ступенями навчання, зміст навчального матеріалу, його розподіл по розділах.

5. Проблема підручника і навчально-методичного комплексу з іноземної мови.

6. Використання технічних засобів зорової і слухової наочності на різних ступенях навчання іноземних мов.

7. Система вправ для навчання ІМ: вправа як засіб оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями; типи і види вправ; структура вправи; особливості комунікативних вправ.

8. Формування іншомовної граматичної компетентності: характеристика граматичних навичок у продуктивних і рецептивних видах мовленнєвої діяльності та етапи їх формування; вправи для формування іншомовної граматичної компетентності; особливості формування іншомовної граматичної компетентності в початковій, основній і старшій школі.

- 9.Формування іншомовної лексичної компетентності. Навчання іншомовного репродуктивного та рецептивного лексичного матеріалу.
- 10.Формування іншомовної фонетичної компетентності.
- 11.Формування мовленнєвих компетентностей: слухання, говоріння, читання, письмо.
- 12.Розвиток умінь діалогічного та монологічного мовлення.
- 13.Формування соціокультурної компетентності у процесі оволодіння іноземною мовою.
- 14.Організація процесу навчання іноземних мов у загальноосвітній школі: контроль у навчанні іноземних мов; планування навчального процесу; особливості та вимоги до уроків іноземної мови; позакласна робота з іноземної мови.
- 15.Сучасні тенденції у викладанні і вивченні іноземних мов.

2.3.2. Перелік тем кваліфікаційних завдань

1. Обґрунтуйте доцільність використання пісенного матеріалу на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
2. Обґрунтуйте доцільність використання тестових завдань для контролю лексичних, граматичних навичок у ... класі ЗОШ.
3. Обґрунтуйте доцільність використання тестових завдань для контролю читання, аудіювання у ... класі ЗОШ.
4. Обґрунтуйте доцільність використання джазових наспівів для формування іншомовної фонетичної компетентності у ... класі ЗОШ.
5. Обґрунтуйте доцільність використання прислів'їв, скоромовок для формування іншомовної фонетичної компетентності у ... класі ЗОШ.
6. Обґрунтуйте послідовність навчання дискусії на уроках з англійської мови в старших класах ЗОШ.
7. Обґрунтуйте доцільність використання різних способів семантизації лексичних одиниць у ... класі ЗОШ.
8. Обґрунтуйте доцільність використання відеофонограми на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
9. Обґрунтуйте доцільність використання рольових ігор на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
10. Обґрунтуйте доцільність використання навчальних ігор на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
11. Обґрунтуйте доцільність використання різних видів наочності у навчанні лексичного матеріалу у ... класі ЗОШ.
12. Обґрунтуйте доцільність використання опор у процесі навчання діалогічного мовлення у ... класі ЗОШ.
13. Обґрунтуйте послідовність навчання пошукового читання на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
14. Обґрунтуйте послідовність навчання ознайомлювального читання на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
15. Обґрунтуйте послідовність навчання вивчаючого читання на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
16. Обґрунтуйте послідовність навчання писемного мовлення на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
17. Обґрунтуйте доцільність застосування ситуативного підходу для формування іншомовної граматичної компетентності у ... класі ЗОШ.
18. Обґрунтуйте доцільність різних способів організації і презентації граматичного матеріалу в підручниках англійської мови для ... класу ЗОШ.
19. Обґрунтуйте доцільність різних способів ознайомлення учнів з граматичним матеріалом (активним і пасивним) у ... класі ЗОШ.
20. Обґрунтуйте доцільність використання різних видів наочності у навчанні граматики у ... класі ЗОШ.

21. Обґрунтуйте доцільність використання опор для розвитку вмінь монологічного мовлення у ... класі ЗОШ.
22. Обґрунтуйте шляхи подолання труднощів навчання аудіювання на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
23. Обґрунтуйте шляхи подолання труднощів засвоєння лексичних одиниць на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
24. Обґрунтуйте послідовність формування компетентності в аудіюванні на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
25. Обґрунтуйте етапи формування компетентності у письмі на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
26. Обґрунтуйте особливості планування уроку англійської мови 1-го типу у ... класі ЗОШ.
27. Обґрунтуйте особливості планування уроку англійської мови 2-го типу у ... класі ЗОШ.
28. Обґрунтуйте систему вправ для формування іншомовної граматичної компетентності на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
29. Обґрунтуйте систему вправ для формування іншомовної лексичної компетентності на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.
30. Обґрунтуйте послідовність навчання реплікування на уроці англійської мови у ... класі ЗОШ.

Конкретизуйте тему щодо класу. Можна обирати будь-який клас з 5 по 9.

Дослідження подається українською, англійською мовою в друкованому та електронному варіантах до 20 стор.

Формат аркуша А4 (29 см x 21 см), орієнтація – книжна, версії Word 2003, шрифт Times New Roman 14 пт, абзац – 1 см, міжрядковий інтервал 1,5 з розмірами полів: верхнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 15 мм, нижнє – 20 мм.

У Вступі зазначаються актуальність проблеми, мета, короткий аналіз останніх досліджень, об'єкт, предмет, завдання, методи дослідження.

Перший розділ присвячений основному викладу теоретичних положень з теми.

Другий розділ містить практичні розробки, фрагменти уроків, комплекси вправ з теми у конкретному класі за конкретним підручником.

Список використаних джерел подається в алфавітному порядку.

Посилання в тексті подаються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела у підзаголовку Список використаних джерел та сторінки ([3, 89], [8, 129] тощо).

Рисунки і таблиці послідовно нумеруються арабськими літерами

(Рис. 1, Таблиця 1). До рисунка може даватися короткий підпис, а до таблиці – заголовок.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей відповідають автори досліджень. Під час написання дослідження прийнято дотримуватися принципу доброчесності (не дозволяється списування, плагіат). Всі роботи підлягатимуть перевірці на антиплагіат.

3. Критерії оцінювання усного мовлення студентів на комплексному екзамені (орієнтовні)

3.1. Предметно-фахова підготовка: (лінгвістичний компонент).

Писемна частина екзамену (есе):

за грамотно написане есе студентові виставляється 10 балів;

за кожен граматичну помилку у вживанні форм дієслова та неособових форм дієслова знімається 0,5 бала;

за кожну лексичну помилку, а також за неправильно вжиті форми іменника, прикметника, прислівника знімається 0,25 бала;

за кожну орфографічну помилку, неправильно вжитий артикль або прийменник знімається 0,1 бал

Усна частина екзамену (робота з текстом).

Оцінка за усне мовлення є результатом поділу суми оцінок за окремі аспекти мовлення /граматична правильність, вимова, володіння лексиною/ та ефективність мовлення на кількість аспектів:

відмінно (А) - відсутні помилки в основних /tenses, modal verbs, non-finite forms of the verb, degrees of comparison, formation of adverbs/ та складних /oblique moods, articles/ структурах;

добре (В - С) - вільно володіє основними структурами, хоча інколи робить помилки у складних структурах;

задовільно (D-E) - володіє основними структурами на рівні, достатньому для спілкування на повсякденні теми, хоча часто робить помилки у складних структурах;

незадовільно (F) - робить багато помилок в основних структурах при спілкуванні на повсякденні теми, що створює труднощі при комунікації. Не робить спроб уживати складні структури або постійно помиляється при їхньому використанні.

Вимова /інтонація та окремі звуки/

відмінно (А) - хороший ритм, правильність наголосу, відповідне інтонаційне оформлення та хороша вимова окремих звуків, хоча відчувається невеликий акцент;

добре (В - С) - ритм, інтонаційне оформлення та вимова окремих звуків наближаються англійських, проте відчувається акцент;

задовільно (D - E) - ритм, інтонаційне оформлення та вимова окремих звуків - середнє між англійською та рідною мовами, чим створюється значний акцент;

незадовільно (F) - інтонаційне оформлення та вимова окремих звуків нагадують звучання рідною мовою, що створює значні труднощі при розумінні висловлювань.

Володіння лексиною

відмінно (А) - володіє широким набором лексичних одиниць, який достатній для спілкування на повсякденні теми і легко добирає слова, говорячи на абстрактні теми, передбачені програмою;

добре (В - С) - легко добирає слова при спілкуванні на повсякденні теми, але, говорячи на абстрактні теми, передбачені програмою, демонструє окремі труднощі при доборі лексичних одиниць;

задовільно (D-E) - володіє достатнім словниковим запасом для спілкування на повсякденні теми, хоча при говорінні на абстрактні теми, передбачені програмою, демонструє помітні труднощі у доборі лексичних одиниць;

незадовільно (F) словниковий запас недостатній для того, щоб справитись зі спілкуванням на повсякденні та абстрактні теми, передбачені програмою.

Ефективність мовлення

відмінно (А) - без труднощів справляється з підготовленим мовленням та майже зовсім не має труднощів при непередбаченому мовленні; зміст повністю відповідає темі; тривалість змістовного непередбаченого висловлювання 4-5 хвилин;

добре (B-C) - майже зовсім не має труднощів при підготовленому мовленні, хоча інколи спостерігаються незначні труднощі при непідготовленому мовленні; зміст в основному відповідає темі; тривалість змістовного непідготовленого висловлювання 3-4 хвилини;

задовільно (D-E) - спостерігаються труднощі при підготовленому мовленні, а також помітні труднощі при непідготовленому мовленні, хоча вони не порушують процес комунікації; тема в основному розкрита; тривалість змістовного і непідготовленого висловлювання 2-3 хвилини;

незадовільно (F) - проявляє значні труднощі при підготовленому мовленні.

3.2.Предметно-фахова підготовка: (перекладацький компонент)

При оцінюванні комплексного державного екзамену з перекладу студент одержує:

- оцінку “відмінно” за правильне виконання 95–100 % завдань;
- оцінку “добре” — за правильне виконання 75–94 % завдань;
- оцінку “задовільно” — за правильне виконання 50–74 % завдань;
- оцінку “незадовільно” за правильне виконання менш як 50 % завдань.

Адекватний письмовий переклад автентичного публіцистичного тексту з англійської мови українською мовою оцінюється за такими параметрами:

- змістова адекватність і відповідність стилю (наявність 3 смислових порушень свідчить про несформованість навичок перекладу);
- застосування точних перекладацьких відповідників;
- граматична коректність;
- адекватність пунктуації;
- збереження структурних складових: заголовков, підзаголовков, абзаци тощо.

Максимальна оцінка за адекватний переклад становить 15 балів (по 3 бали за кожний критерій).

Анотаційний письмовий переклад автентичного публіцистичного тексту з української мови англійською мовою оцінюється за такими критеріями:

1. Обсяг анотації. Обсяг залежить від значимості анотованого матеріалу, його особливостей та призначення (прибл. 3–4 речення).
2. Дотримання логічності структури, яка може відрізнитися від порядку викладання в оригіналі (вступна, основна, заключна частини).
3. Дотримання мовних особливостей анотації, що поєднує наступне:
 - виклад основних положень оригіналу ясно та стисло;
 - уникнення повторів;
 - виконання правил єдності термінів та скорочень;
 - використання загальноприйнятих скорочень;
 - уникання використання прикметників, прислівників, вставних слів, які не впливають на зміст;
 - вживання деяких узагальнювальних слів та словосполучень, які демонструють логічні зв'язки між окремими частинами висловлювань.

Максимальна оцінка за анотаційний переклад становить 10 балів (2 бали за перший критерій і по 4 бали за два наступні).

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОМИЛОК ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

Якісні критерії оцінювання письмового перекладу

Для оцінки якості письмових перекладів студентів, виконаних в рамках перевірки, прийняті такі якісні та кількісні критерії.

До **грубих помилок** відносяться помилки, які

- призводять до грубого спотворення змісту оригіналу, дезінформують рецептора або
- призводять до неточної передачі змісту оригіналу, в результаті чого в перекладі описується та сама ситуація, що і в оригіналі, але її окремі деталі передано недостатньо точно;
- неповний текст: у перекладі пропущене одне речення або більша частина тексту;
- неправильне тлумачення змісту оригіналу: від неправильного тлумачення значення слів до неправильного використання визначень;
- неправильний переклад: втрачено зміст оригіналу (це стосується слова, речення, абзацу); зазвичай це пов'язано з викривленням змісту оригіналу, неправильним використанням означених та часових форм дієслів;
- доповнення та пропуски: іноді вживання додаткових слів чи пропуски слів можуть бути виправдані для кращого «звучання» перекладу, однак необхідно звертати увагу на те, що може бути доповнено або пропущено, щоб не викривити змісту оригіналу;
- термінологія, вибір слів: поширеною помилкою вважається використання в перекладі першого слова з статті двомовного словника без перевірки значення цього слова в одномовному словнику.

До **не грубих помилок** відносяться:

- помилки, які не спотворюють загального змісту оригіналу, але які знижують якість тексту перекладу за рахунок відхилення від стилістичних норм; використанням маловживаних в даному типі текстів одиниць; зловживанні іншомовними запозиченнями або технічними жаргонізмами тощо. Подібні ситуації пов'язані з встановленням еквівалентності на більш високому рівні ніж рівень ситуації, і в багатьох випадках не впливають на загальну оцінку якості перекладу;
- порушення обов'язкових норм перекладу, які не впливають на еквівалентність перекладу, але які свідчать про недостатнє володіння перекладачем даною мовою або про його невміння подолати вплив мови оригіналу;
- лексичні помилки, які пов'язані з невірним використанням основного або контекстуального значення слова, а також порушення норм співвіднесеності слів в мові перекладу;
- граматичні помилки, які порушують граматичні (в тому числі синтаксичні) норми мови перекладу, але які не призводять до спотворення змісту оригіналу;
- стилістична помилка: використання слова, конструкції або стилістичного засобу, яке не відповідає за своїми функціонально-мовними властивостями тій жанрово-стилістичній різновидності текстів до яких належить переклад;
- орфографічна помилка – помилка в правописі слів;
- пунктуаційна помилка – невиконання правил пунктуації.

Кількісні критерії оцінювання письмового перекладу

Переклад вважається недопустимим при наявності 2-х і більше грубих помилок, 1-ї грубої помилки та 7-ми або більше не грубих, 20-ти або більше не грубих помилок.

1. Сміслова помилка - повне спотворення змісту, опущення суттєвої інформації, привнесення невірної інформації. Приймається за основний критерій при виведенні оцінок, слугує основною розрахунковою одиницею – повною помилкою.

2. Неточність – опущення несуттєвої інформації, привнесення зайвої інформації, що не призводить до суттєвої зміни змісту, не зовсім точне тлумачення тексту, яке не призводить до його спотворення. Дорівнює 1/3 повної помилки.

3. Граматична помилка – помилка в передачі значення граматичної форми (неузгодженість членів речення, невірне використання артикля, невірне оформлення

форм дієслова тощо, що не призводить до суттєвої зміни тексту оригіналу). Дорівнює 1/3 повної помилки.

4. Лексична (термінологічна) помилка – помилка в передачі контекстуального значення слова, яка не носить стилістичний характер (використання слова в його найбільш вживаним словарним значенням, відсутність необхідної адекватності заміни, яке зумовлене контекстом і нормами даної мови). Дорівнює 1/3 повної помилки.

5. Стилiстична помилка – невідповідність стилістичних норм мови для даного стилю мовлення (помилкове вживання синонімів, порушення правил сполучуваності). Дорівнює 1/5 повної помилки.

6. Порушення норм орфографії і пунктуації. Дорівнює 1/5 повної помилки.

7. Помилка, яка повторюється кілька разів – дорівнює одній помилці.

8. При незакінченому перекладі оцінка знижується :

- якщо переклад незакінчений не більше ніж на 10% - на 1 бал;

- якщо переклад незакінчений не більше ніж на 20% - на 2 бали;

- якщо переклад незакінчений більш ніж на 20% - виставляється оцінка «незадовільно».

Підрахунок помилок за вищезгаданою шкалою проводиться на письмовому екзамені і відноситься як до перекладів з іноземної мови українською, так і з української іноземною, тобто помилки в українській мові рахуються так само, як і в іноземній мові.

«Відмінно» - переклад зроблений повністю правильною українською мовою. Допускається одна не груба помилка, крім смислової.

«Добре» - переклад зроблений повністю правильною українською мовою. Допускається не більше двох помилок, в тому числі не більше однієї смислової.

«Задовільно» - переклад зроблений повністю. Допускається чотири повні помилки, в тому числі не більше двох смислових помилок.

«Незадовільно» - переклад виконаний нижче вимог, встановлених для оцінки «задовільно».

3.3. Предметно-фахова підготовка: (методичний компонент).

Критерії для оцінювання публічного захисту кваліфікаційної роботи:

Критерії		Оцінка
Зміст презентації	Студент <ul style="list-style-type: none">• чітко викладає основні результати дослідження• наводить аргументацію щодо найважливіших висновків дослідження• демонструє здатність до рефлексії щодо досвіду виконання дослідження	10%
Відповіді на запитання	Студент <ul style="list-style-type: none">• чітко та змістовно відповідає на запитання• пояснює базові аспекти дослідження• пов'язує відповіді з різноманітними аспектами дослідження	10%
Форма презентації	Презентація чітка, структурована, зрозуміла для слухачів, відповідає часовому регламенту.	5%
Загальна оцінка		25%

4.Рекомендована література

1. Ігіна З. О. Основи комунікативної лінгвістики: навч.посіб./ З.О. Ігіна. – Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя, 2014. – 190 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576с.
3. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник – довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. – 608с.
4. Коваленко В.О. Основи перекладу: навчальний посібник до спецкурсу “Переклад”. – Ніжин, 2012. – 90 с.
5. Коптілов В. В.Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2003. – 264 с.
6. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448с.
7. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
8. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – С. 48-58.
9. Основи перекладознавства: Навч. посібник/За редакцією А.Є. Нямцу. - Чернівці: Рута, 2008. - 310с.
10. Потапенко С.І. Практичний курс англійської мови: навч. посіб. для вищих навч. закладів / С.І. Потапенко, С.В. Гамор, З.О. Ігіна, Н.М. Талавіра. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Ч.1. – 162 с.
11. Потапенко С.І., Харитонов І.К. Сучасний англійський синтаксис. Теорія і практика. Навчальний посібник./ С.І. Потапенко, І.К. Харитонов. – 4-е видання., доповнене та перероблене. – Ніжин: Видавництво НДУ, 2005. – 106 с.
12. Талавіра Н.М. Практичний курс англійської мови: навч.посіб. для вищих навч. закладів/ Н.М. Талавіра. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. – Ч.2. – 109 с.
13. Трибуханчик А.М. Англійська без помилок: навч. посіб. для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» і «магістр» факультетів іноземних мов / А.М. Трибуханчик. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – 227 с.
14. Харитонов І.К. Теоретична граматики сучасної англійської мови/ І.К. Харитонов. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2007. – 160 с.
15. Хрестоматія з теоретичної фонетики англійської мови (для студентів денної форми навчання)/ Укл.: С.В. Гамор, О.В. Майборода. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2006. – 45 с.
16. Черноватий Л.М., Карабан В.І. та ін. Переклад англійської громадсько- політичної літератури. Система державного управління США: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 432 с.

4. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає підсумкова атестація:

- 1) Робоча програма комплексного державного екзамену з теорії і практики перекладу з основної іноземної мови;
- 2) Лексикографічні джерела: словники – синонімічні, двомовні, тлумачні словники.
- 3) Необхідна документація (протокол, бюлетені тощо).

Схвалено: кафедрою германської філології та методики викладання іноземних мов, протокол № 10 від «26» лютого 2021 р.

Завідувач кафедри _____ доц. Таран О.М.